

Handläggare
Josefin Lokvist
Telefon: 08-50812197**Till**
Södermalms stadsdelsnämnd
11 december 2025

Styrning av insatser utan behovsprövning under omställning enligt ny socialtjänstlag

Remiss från Kommunstyrelsen, KS 2025/1351

Förvaltningens förslag till beslut

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Sammanfattning

Arbetsmarknadsförvaltningen, socialförvaltningen och äldreomsorgen har tagit fram ett gemensamt ärende med förslag om att kommunfullmäktige ger respektive nämnd i uppdrag, inom de ansvarsområden som anges i styrande reglemente, att i kommunfullmäktiges ställe besluta i fråga om att ge en insats för personliga behov utan behovsprövning. Detta föreslås gälla till och med 31 december 2028. Den typ av insatser som berörs syftar till att socialtjänsten kan tillhandahålla ett tidigt och förebyggande stöd innan problem vuxit sig stora. Det kan vara insatser som är allmänt inriktade och generellt utformade men också individuellt anpassade, till exempel rådgivande, öppna träffpunkter, gruppverksamhet eller stödsamtal.

Förvaltningen är positiv till förslaget. För att omställningen till den nya lagen ska hinna genomföras med stöd av de statliga medel som aviserats bedömer förvaltningen att det behövs flexibilitet i hur insatser utan behovsprövning utformas. En förenklad beslutsprocess kan underlätta arbetet och ge ökad handlingsfrihet under omställningsperioden.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har remitterat ärendet Styrning av insatser utan behovsprövning under omställning enligt ny socialtjänstlag till Södermalms stadsdelsnämnd för yttrande senast 6 januari 2026. Ärendet har även remitterats till stadsledningskontoret och samtliga övriga stadsdelsnämnder.

Ärendet

Arbetsmarknadsförvaltningen, socialförvaltningen och

äldreförvaltningen har tagit fram ett gemensamt ärende med förslag om att kommunfullmäktige ger respektive nämnd i uppdrag, inom de ansvarsområden som anges i styrande reglemente, att i kommunfullmäktiges ställe besluta i fråga om att ge en insats för personliga behov utan behovsprövning. Detta föreslås gälla till och med 31 december 2028. Den typ av insatser som berörs syftar till att socialtjänsten kan tillhandahålla ett tidigt och förebyggande stöd innan problem vuxit sig stora. Det kan vara insatser som är allmänt inriktade och generellt utformade men också individuellt anpassade, till exempel rådgivande, öppna träffpunkter, gruppverksamhet eller stödsamtal.

I uppdraget om att besluta om en insats ska ges utan behovsprövning ingår även att besluta om eventuella villkor för att ta del av denna samt om det finns särskilda skäl att den ska undantas från dokumentation av uppgifter som kan röja den enskildes identitet. I beslut om att tillhandahålla en insats utan behovsprövning bör det ingå beskrivning av innehåll och eventuell omfattning, exempelvis antal tillfällen, timmar eller träffar som man får inom ramen för insatsen samt om den enbart avser rådgivning.

Facknämnderna föreslås även kunna besluta att en insats inte längre ska ges utan behovsprövning. Det kan både handla om insatser som Stockholms stad redan idag tillhandahåller utan behovsprövning enligt beslut fattat av kommunfullmäktige den 16 juni 2025 men även de som under omställningsåren har beslutats att ges utan behovsprövning. Varje facknämnd fattar beslut inom sitt ansvarsområde utifrån gällande reglemente.

När underlag om en insats utan behovsprövning tas fram görs det i samarbete mellan fackförvaltningarna utifrån respektive förvaltnings ansvarsområde. Uppgifter om insatsen hämtas in från stadsdelsförvaltningarna genom befintliga nätverk eller på annat sätt om nätverk saknas för det område som insatsen avser. I de fall insatsen tillhandahålls av en facknämnd hämtas uppgifter från berörda facknämnder och i de fall det är nödvändigt även från stadsdelsförvaltningarna.

Innan beslut fattas i arbetsmarknadsnämnd, socialnämnd och äldrenämnd ska fackförvaltningarna hämta in synpunkter från stadsdelsförvaltningarna. Utifrån inkomna synpunkter färdigställer fackförvaltningarna underlag och presenterar förslaget för avdelningschefer i befintliga nätverk. Den operativa styrgruppen för projektet Framtidens socialtjänst lämnar förslag till den strategiska styrgruppen som i sin tur beslutar om en inriktning inför att ärende bereds till respektive facknämnd. I de fall en insats berör flera

facknämnders ansvarsområden måste facknämnderna vara överens innan beslut fattas.

För att ge stadens socialtjänst goda förutsättningar till omställningsarbetet med insatser utan behovsprövning föreslås beslutsordning enligt nedan:

1. Till och med 31 december 2028 får respektive facknämnd (arbetsmarknadsnämnden, socialnämnden, äldre- och barnnämnden), inom de ansvarsområden som anges i reglementet för respektive nämnd, i kommunfullmäktiges ställe besluta att
  - en insats inom socialtjänsten i Stockholms stad ska ges utan behovsprövning samt vilka eventuella villkor som ska gälla för att enskilda ska ta del av insatsen
  - en insats utan behovsprövning på grund av särskilda skäl ska undantas från dokumentation av uppgifter som kan röja den enskildes identitet.
  - en insats utan behovsprövning inte längre ska ges utan behovsprövning.
2. Inför beslut i facknämnd ska stadsdelsförvaltningarna beredas möjlighet att lämna synpunkter.
3. Beslutspunkterna 1 och 2 ovan ersätter kommunfullmäktiges beslut 16 juni 2025, dnr KS 2025/308, gällande återrapportering om insatser utan behovsprövning.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts i stadsdelsdirektörens stab- och kansli i samråd med sociala avdelningen. Ärendet har behandlats i förvaltningsgruppen och pensionärsrådet den 1 december 2025.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen är positiv till förslaget att beslut om insatser utan behovsprövning eller beslut att en insats inte längre ska ges utan behovsprövning ska ligga hos arbetsmarknadsnämnden, socialnämnden och äldre- och barnnämnden. Syftet är att förändringarna ska kunna genomföras effektivt och stödja hela stadens socialtjänst i omställningen till den nya socialtjänstlagen.

För att omställningen till den nya lagen ska hinna genomföras med stöd av de statliga medel som aviserats bedömer förvaltningen att det behövs flexibilitet i hur insatser utan behovsprövning utformas. En förenklad beslutsprocess kan underlätta arbetet och ge ökad handlingsfrihet under omställningsperioden.

Barnrättsanalys

Enligt artikel 3.1 i barnkonventionen ska det vid alla åtgärder som rör barn i första hand beaktas vad som bedöms vara barnets bästa.

Om ett ärende eller beslut bedöms ha betydande inverkan och i hög

grad påverka barns rättigheter och levnadsvillkor behöver barnets bästa utredas och beaktas. Vid beslut om insatser utan behovsprövning bör barnkonsekvensanalyser genomföras.

Jämställdhetsanalys

När beslut fattas om att ge en insats utan behovsprövning är det viktigt att ett jämställdhetsperspektiv beaktas. Vid beslut om insatser utan behovsprövning bör jämställdhetsanalyser genomföras för att de insatser som föreslås inte ska skapa omotiverade skillnader mellan könen.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar tjänsteutlåtandet till kommunstyrelsen som svar på remissen

Kerstin Andersson
Stadsdelsdirektör
Södermalms
stadsdelsförvaltning

Maria Klemets Hellberg
Avdelningschef
Södermalms
stadsdelsförvaltning

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Kerstin Andersson, Stadsdelsdirektör	2025-11-24
Maria Klemets Hellberg, Avdelningschef	2025-11-24